

Αθήνα, 30 Ιουλίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ. Υπουργούς
-Περιβάλλοντος και Ενέργειας
-Εσωτερικών

- Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα : Σοβαρή υστέρηση της χώρας στην ανακύκλωση και ανάγκη αναθεώρησης του κυβερνητικού σχεδιασμού

Παρά την κυβερνητική ρητορική περί «πράσινης μετάβασης», «κυκλικής οικονομίας» και «βιώσιμης ανάπτυξης», η πραγματική εικόνα της ανακύκλωσης στη χώρα αποκαλύπτει τη διαχρονική αποτυχία της εφαρμοζόμενης πολιτικής και τη μεγάλη απόσταση που εξακολουθεί να χωρίζει την Ελλάδα από τους ευρωπαϊκούς στόχους.

Η ανακύκλωση στην Ελλάδα παραμένει στο 18,5 % ενώ στόχος για το 2030 είναι το 60% και για το 20235 το 65%. Το 80% των σκουπιδιών συνεχίζουν να θάβονται ενώ ο αρχικός στόχος είναι το 10% για το 2030. Ειδικότερα, σύμφωνα με το από 26.01.2026 Δ.Τ. του Πανελληνίου Κέντρου Οικολογικών Ερευνών, η Ελλάδα εξακολουθεί να συγκαταλέγεται στις τελευταίες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ποσοστό ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας 48% για το 2023, έναντι 67,5% του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Ιδιαίτερα χαμηλό παραμένει το ποσοστό ανακύκλωσης πλαστικών, το οποίο περιορίζεται στο 32,7%, ενώ ο ευρωπαϊκός στόχος ανέρχεται στο 55% έως το 2030.

Ταυτόχρονα, η χώρα καταβάλλει στην Ε.Ε. ποινή περίπου 70 εκατ. ευρώ ετησίως για τις ποσότητες πλαστικών που δεν ανακυκλώνονται.

Η υστέρηση αυτή δεν αποτελεί συγκυριακό φαινόμενο. Συνδέεται με την απουσία επαρκούς δικτύου χωριστής συλλογής και σύγχρονων υποδομών, την καθυστέρηση στην ανάπτυξη της ανακύκλωσης στην πηγή, την ελλιπή υποστήριξη των δήμων, την ανεπαρκή εφαρμογή της νομοθεσίας και την περιορισμένη εποπτεία των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Παράλληλα, η κυβέρνηση εξακολουθεί να προωθεί νέες και ιδιαίτερα δαπανηρές επενδύσεις σε εξοπλισμό και συστήματα συλλογής, χωρίς να παρουσιάζεται με σαφήνεια η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προηγούμενων χρηματοδοτήσεων και η πραγματική συμβολή τους στην αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης.

Χαρακτηριστικό αρνητικό παράδειγμα που έχει έρθει πρόσφατα στην δημοσιότητα λόγω της διερεύνησης του από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, αποτελεί η υπόθεση των λεγόμενων «Σπιτιών Ανακύκλωσης». Το πρόγραμμα προβλήθηκε ως εμβληματική παρέμβαση από την Κυβέρνηση για την πράσινη μετάβαση, παρά τις καταγγελίες για ιδιαίτερα υψηλό κόστος προμήθειας οι οποίες οδήγησαν τελικά στην διερεύνηση από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) και την επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων. Παρά τις σημαντικές δαπάνες για την προμήθεια του συγκεκριμένου εξοπλισμού, δεν καταγράφηκε αντίστοιχη ουσιαστική βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της χώρας στην ανακύκλωση και η χώρα βρίσκεται ακόμα μια φορά στο στόχαστρο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για κατάχρηση ευρωπαϊκών πόρων.

Σύμφωνα, μάλιστα, με πρόσφατο δημοσίευμα, σχεδιάζεται νέος κύκλος επενδύσεων εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ σε εξοπλισμό, «πράσινα σημεία», γωνιές ανακύκλωσης, κάδους, οχήματα και άλλα μέσα. Παράλληλα, εκφράζονται ανησυχίες ότι το λειτουργικό κόστος των νέων σχεδίων ενδέχεται να επιφέρει σημαντικές αυξήσεις στα δημοτικά τέλη, επιβαρύνοντας για ακόμη μία φορά τους πολίτες, χωρίς να έχει προηγηθεί ολοκληρωμένη αποτίμηση της σχέσης κόστους και περιβαλλοντικού αποτελέσματος.

Ιδιαίτερα κρίσιμη είναι και η επικείμενη εφαρμογή του Συστήματος Επιστροφής Εγγυοδοσίας για πλαστικές και μεταλλικές συσκευασίες. Ο καταναλωτής θα καταβάλλει επιπλέον ποσό κατά την αγορά του προϊόντος, το οποίο θα επιστρέφεται εφόσον παραδώσει τη συσκευασία. Ωστόσο, απαιτείται πλήρης διαφάνεια ως προς το ύψος και τη διαχείριση των ποσών που θα προκύπτουν από τις συσκευασίες οι οποίες δεν θα επιστρέφονται, το κόστος λειτουργίας του συστήματος, την καθολική γεωγραφική του κάλυψη και τις επιπτώσεις του στα υφιστάμενα δημοτικά συστήματα συλλογής.

Η ανακύκλωση δεν είναι δυνατόν να περιορίζεται σε αποσπασματικές και δαπανηρές προμήθειες εξοπλισμού ούτε να αντιμετωπίζεται ως πεδίο επιχειρηματικών ευκαιριών χωρίς σαφείς περιβαλλοντικούς στόχους, δημόσιο έλεγχο και μετρήσιμα αποτελέσματα. Απαιτείται ένα συνεκτικό δημόσιο σχέδιο που θα δίνει προτεραιότητα στην πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση, τη διαλογή στην πηγή, τη χωριστή συλλογή και την ανακύκλωση, με ουσιαστική στήριξη των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επειδή η Ελλάδα εξακολουθεί να υπολείπεται σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου και των δεσμευτικών στόχων ανακύκλωσης με επιβάρυνση του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής των κατοίκων στα αστικά κέντρα

Επειδή οι μεγάλες δημόσιες και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις δεν έχουν οδηγήσει σε αντίστοιχα και μετρήσιμα περιβαλλοντικά αποτελέσματα αλλά αντιθέτως έχουν διατηρήσει τα ίδια χαμηλά ποσοστά ανακύκλωσης δημιουργώντας σοβαρά ερωτήματα για κακοδιαχείριση, αδιαφανή διάθεση και διασπάθιση δημόσιων και ευρωπαϊκών πόρων

Επειδή οι δήμοι καλούνται να εφαρμόσουν σύνθετες υποχρεώσεις χωριστής συλλογής χωρίς πάντοτε να διαθέτουν τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους, το προσωπικό και τις υποδομές

Επειδή οι πολίτες κινδυνεύουν να επιβαρυνθούν με νέες αυξήσεις δημοτικών τελών και πρόσθετες χρεώσεις χωρίς διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του συστήματος

Επειδή η υπόθεση των «Σπιτιών Ανακύκλωσης» καταδεικνύει τις σοβαρές αδυναμίες ελέγχου, σχεδιασμού και αξιολόγησης των σχετικών προγραμμάτων

Ερωτώνται οι αρμόδιοι κ. Υπουργοί:

1. Πώς αξιολογεί η κυβέρνηση το γεγονός ότι, παρά τις σημαντικές εθνικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις που έχουν διατεθεί τα τελευταία χρόνια για την ανακύκλωση, η Ελλάδα εξακολουθεί να καταγράφει από τις χαμηλότερες επιδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να απέχει σημαντικά από τους δεσμευτικούς στόχους έως το 2030;
2. Ποιο είναι το επικαιροποιημένο εθνικό σχέδιο για την επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων ανακύκλωσης έως το 2030, ποιες νέες υποδομές προβλέπονται και με ποιον τρόπο θα αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα κακοδιαχείρισης και διασπάθισης δημόσιων και ευρωπαϊκών πόρων;
3. Πόσοι έλεγχοι έχουν διενεργηθεί τα τελευταία πέντε έτη από τους αρμόδιους ελεγκτικούς φορείς στα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης και ποιες κυρώσεις ή διορθωτικές παρεμβάσεις επιβλήθηκαν;
4. Πώς θα διασφαλίσει η κυβέρνηση ότι οι νέες πολιτικές ανακύκλωσης, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του Συστήματος Επιστροφής Εγγυοδοσίας και των νέων επενδύσεων στον τομέα της ανακύκλωσης, θα λειτουργήσουν με πλήρη διαφάνεια, θα αποφέρουν μετρήσιμα περιβαλλοντικά αποτελέσματα και δεν θα οδηγήσουν σε πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση των δήμων και των πολιτών;

Ο ερωτών Βουλευτής

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας